

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРИЛОЖЕНИЕ

към Заповед №РД 09 – 2049/ 31.12.2004 г.

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на
професионална квалификация

СПЕЦИАЛНОСТ: № 1079. ПАРКОВО СТРОИТЕЛСТВО

София, 2004 година

1. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА.

Изпитната програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика на специалността за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността № 1079 “ПАРКОВО СТРОИТЕЛСТВО” от професионална област “Горско стопанство и дървообработвателна промишленост” от списъка на специалностите и професиите за професионални училища, утвърден през 1993 година.

С държавните изпити по теория и практика на специалността се извършва проверка и оценка на професионалните компетенции.

Изпитната програма цели да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции, изискващи се за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

Изпитната програма е разработена на основание на ЗНП, ЗПОО и действащи учебни планове и програми за специалността.

2. ВИДОВЕ ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ.

Държавните изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност “Парково строителство” са два:

Държавен изпит по теория на специалността – писмена разработка на изпитна тема от учебното съдържание от задължителната професионална подготовка с продължителност 4 астрономически часа.

На базата на учебното съдържание от учебните предмети от раздел Б – задължителна професионална подготовка на учебния план са определени изпитните теми. Те съобразени с професионалните компетенции, които учениците се изисква да придобиват в процеса на обучението по професията.

За провеждане на **държавния изпит по теория** на специалността се подготвят **изпитни билети**. Изпитният билет съдържа наименованието на **изпитната тема** и план-теза на учебното съдържание. Изпитният билет се изтегля в деня, определен за изпита, един за всички ученици, обучавани по специалността в училището. За подготовка за държавен изпит по теория на специалността на учениците се предоставят материал по т. 3. 2. и по т. 3. 3. и използваната литература.

Държавен изпит по практика на специалността - провежда се чрез изпълнение на индивидуални практически задания.

С държавния изпит по практика на специалността се проверяват и оценяват практическите компетенции, изискващи се за трета степен на професионална квалификация.

Индивидуалните практически задания се разработват от училището. Те трябва да съобразени с критериите за оценка, определени с тази изпитна програма.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА.

Изпитната програма за държавния изпит по теория на специалността съдържа:

- професионалните компетенции, които следва да се придобият в процеса обучение по специалността;
- учебните предмети и учебното съдържание по учебните предмети от раздел Е учебния план, въз основа на които се формират професионалните компетенции
- списък на изпитните теми и план-тезис на учебното съдържание /предоставя на учениците за подготовка за изпита/;
- критерии за оценяване на професионалните компетенции;
- система за оценяване.

3.1. Професионални компетенции, придобити в резултат от обучението специалността.

Професионални компетенции – теоретични и практически	Тежестите
Базисни компетенции	50 %
Познава и прилага нормативната уредба. Прилага и контролира здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания. Познава и ползва технологични процеси в парковото строителство. Познава икономиката, маркетинга и мениджмънта на фирмата. Познава и ползва системи за информационно осигуряване. Познава и ползва чужд език. Познава и прилага технологията на продукция от декоративни цветопроизводства. Познава и ползва машини, апарати и съоръжения. Спазва правилата за безопасна работа. Познава и ползва техническа, технологична и отчетна документация.	
Специфични компетенции	50%
Организира и контролира условия за здравословен и безопасен труд в обектите на парковото строителство. Организира и контролира доставката и правилното съхранение на декоративен посадъчен материал и строителни материали. Организира и контролира ефективното използване на материално – Техническата база. Организира производството и контролира работата при изграждането и	

<p>зелени площи.</p> <p>Съдейства и участва в организиране на мероприятия за повишаване на професионалната квалификация – лична и на персонала.</p> <p>Познава и изготвя калкулация и определя цени на декоративен посадъчен материал и анализи за засаждането им.</p> <p>Осъществява комуникации на професионален чужд език и ползва литература по специалността.</p>	
--	--

Учебно съдържание и критерии за оценяване степента на усвояване.

N	Учебни предмети Теми от учебното съдържание	Критерии за оценяване
1	Паркова перспектива с чертане	
	Надписи и шрифтове. Геометрично чертане. Условни означения в парковото Строителство. Перспективни построявания. Сенки и осветление в парковата Перспектива.	*Избира шрифтове, мащаби и услс означения при проектиране. *Построява перспективно изобраз задание.
2	Здравословни безопасни условия на труд	
	Организира и контролира условията на работа в закрити помещения, хигиенни изисквания. Организира и контролира условията на труд в декоративните разсадници, цветопроизводствените стопанства и паркова среда.	*Познава и прилага нормативни дс за здравословни и безопасни услов труд. *Познава източниците на риск и начините за оказване на долекарси помощ. *Организира, прилага и контролир безопасната работа и не допуска замърсяване на околната среда.
3	Декоративна дендрология с разсадници	
	Екология и морфология на дървесната и храстова растителност. Основи на почвознанието. Дървесни и храстови видове. Декоративни разсадници.	*Обяснява значението и влияниетс екологичните фактори върху расте на декоративната растителност. *Познава свойствата на почвите. *Познава дървесните и храстови ви *Познава технологичните процес декоративнопосадъчен материал.
4	Цветарство	
	Морфологични и биологични особености на цветята.	*Обяснява значението и влияниетс екологичните фактори върху расте

	Влияние на факторите на външната среда развитието на цветята. Открити и закрити площи в цветопроизводствените стопанства. Начини за размножаване при промишлено производство. Култури за открита жизнена среда. Култури за закрыта жизнена среда	цветята. *Познава технологичните процеси производството на цветя за открит интериорно озеленяване. *Познава и използва цветята по Предназначение.
5	Геодезия	
	Методи на вертикално планиране в зелените площи. Отлагане проекти върху терена.	*Познава различните методи и използването им в практиката.
6	Строителни материали и конструкции	
	Сградостроителство.	Познава и използва строителните материали и технологични процеси строителството
7	Механизация на парковото строителство	
	Машини за предварителна подготовка на терени за озеленяване. Машини за основна и допълнителна обработка на почвата. Машини за поддържане на парковите Площи.	*Изяснява и спазва правилата за безопасна работа. *Познава различните машини, техн възможности и използването им п предназначение. *Организира и планира съхранени ремонта на наличната техника.
8	Паркова архитектура и фитодизайн	
	Инженерни и архитектурни съоръжения в зелените площи. Изграждане на тематични зони за отдих. Интериорно, покривно и вертикално Озеленяване.	*Познава устройството на инженер съоръжения в парка. *Умее да изгражда зони за отдих с различно предназначение. *Умее да подрежда цветя в интери Пространство. *Познава основните принципи при вертикалното озеленяване.
9	Парково строителство	
	Вертикална планировка на терена, изграждане на подземни комуникации и алейна мрежа. Изграждане на детски, спортни и развлекателни площадки, инженерни подпорни стени. Изграждане на тревни площи. Засаждане на дървесна, храстова и	*Изяснява и спазва правилата за безопасна работа. *Разчита техническа документаци *Обяснява и прилага технологични *Ползва и спазва технологична Документация. *Познава, съставя и оформя първи

	цветна растителност. Поддържане на изградени паркови площи.	документи.
10	Парково и ландшафтно проектиране	
	Композиране и оформяне на градини и Паркове. Изходни данни, проектни материали и оформянето им. Зелени площи за обществено ползване. Зелени площи за ограничено обществено Ползване.	*Умее да изгражда паркови компо *Познава необходимите за начални на проектиране изходни данни и предварителни проучвания. *Умее да проектира зелени площи широко обществено ползване. *Изработва и разчита проекти за ограничено обществено ползване.
11	Защита на парковата растителност	
	Непаразитни болести и повреди по растителността. Паразитни болести и повреди по растителността. Методи и средства за борба срещу вредителите.	*Познава повредите и болестите п парковата растителност. *Познава препарати за растителна и начини за борба срещу вредител *Спазва изисквания и норми за без условия на работа с вредни веществ
12	Учебна практика	
		*Обяснява технологични процеси и прилага технологични процеси поддържане на зелени площи. *Познава различните дървесно-хра цветна растителност в парка.
13	Икономика	
	Теория на пазарното стопанство Икономика на фирмата.	*Познава основните икономически закони и показатели и данъчната политика на държавата. *Познава правните възможности за създаване, регистриране и прекрат на дейността на фирма. *Познава инвестиционния проф финансиране, организация на запл ценообразуване. *Познава маркетингови стратегии средства за стимулиране на прода
14	Мениджмънт	
	Предприемачество. Мениджмънт. Управление на персонала, трудово-правни Кадрова политика, мотивация и развитие на персонала.	*Познава ролята, функциите и личните качества на предприемача *Познава и обяснява различните предприемачески стратегии. *Познава, обяснява видовете мени

	<p>Бизнес планиране. Раздели на бизнес плана.</p>	<p>организационни системи, стилове принципи на управление на фирма</p> <ul style="list-style-type: none"> *Посочва видовете управленски ре и изискванията на които отговаря *Познава изискванията за сключва прекратяване на трудов договор, с кодекса на труда и произтичащите това задължения и отговорности. *Познава формите на заплащане на труда и договаряне на работната за *Познава действащата система за социално и здравно осигуряване. *Определя критериите за подбор на персонала и оценка на работата му *Познава и прилага системата за стимулиране на персонала, съдейс и организира повишаването на квалификацията и развитието му.. *Определя целите и задачите на бизнес-плана и видовете планови особености. *Определя правната форма за Осъществяване на бизнеса. *Познава и ползва системите за информационно осигуряване на би *Познава и участва при съставяне маркетингов план, производствен и план за работна сила и средствата : работна заплата. *Определя административно управленската структура на фирма *Участва при съставяне и анализир финансовите разчети и определян на инвестиционната политика на ф
--	---	--

3.3 Списък на изпитните теми и план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема N1 – Размножаване на цветята. Отглеждане на цветен разсад. Изп на цветята	
План тезис:	
<p>Начини на размножаване. Размножаване чрез семена. Посевни и сортови количества на семената. Подготовка на семената за посев и засяване. Вегетативно размножаване. Грижи за разсадите. Оформяне на цветен кът край паркова алея с подходяща настилка и съществуваща д-хростова група /творческа идея/. Да се посочи вида на настилката и видовия състав растителността.</p>	
Критерии за оценка на изпитна тема N1	Ма- лен бро- точ
Обяснява начините на размножаване.	10
Посочва посевните и сортови качества на семената при размножаване чрез Семена.	15
Обяснява манипулациите, свързани с подготовката на семената за посев и засяването им.	15
Обяснява различните видове вегетативно размножаване.	20
Изброява различните операции при отглеждането на цветния разсад.	20
По зададена основа представя собствена идея при оформянето на цветен кът в съчетание с тревно поле, алея и съществуваща дървесно - хростова група Определя видовия състав на декоративната дървесна, хростова и цветна растителност.	20

Изпитна тема N2 – Цветопроизводствени стопанства**План тезис:**

Планиране етапи на изпълнение.

Основни изисквания при избор на място. Климатични данни за района.

Декоративна дървесна и храстова растителност за изграждане на ветрозащитни пояса

Производствени площи и връзката между тях.

Устройство на закрити производствени площи. Вегетационни помещения /оранжери

Устройство на парниците. Открити производствени площи.

Демонстративна цветна градина /творческа идея/ - местоположение, настилки, цветни видове, инвентар в цветопроизводството.

Критерии за оценка на изпитна тема N2**Ма
лен
бро
точ**

Планира етапи на изпълнение.

5

Обяснява изискванията, на които трябва да отговаря мястото за цветопроизводствено стопанство.

10

Описва подходящи дървесни и храстови видове за изграждане на ветрозащитни пояса.

5

Изброява видовете производствени площи и връзката между тях в производствения процес.

10

Описва и представя опростени схеми на видовете оранжерии.

25

Описва и представя опростени схеми на парниците. Обяснява значението и предназначението на откритите производствени площи.

15

Върху зададена основа опростено и схематично предлага собствена идея за представяне на демонстративна цветна градина в рамките на цветопроизводственото стопанство и обяснява значението и.

25

Изброява инвентара в стопанството.

5

Изпитна тема N3– Декоративен разсадник	
План тезис:	
Планиране етапи на изпълнение. Основни изисквания при избор на място. Климатични данни за района. Декоративна дървесна и храстова растителност за изграждане на ветрозащитни пояса Производствени площи и връзката между тях. Устройство на вегетационните помещения. Открити производствени площи. Демонстративна градина /арборетум/ - творческа идея. Инвентар към декоративния разсадник.	
Критерии за оценка на изпитна тема N3	Макс лен брой точки
Изброява и описва етапите на изпълнение.	5
Обяснява изискванията на които трябва да отговаря мястото за декоративния разсадник.	10
Описва подходящи дървесни и храстови видове за изграждане на ветрозащитни пояси.	5
Изброява видовете производствени площи и връзката между тях в производствения процес.	15
Показва схематично устройството на вегетационните помещения.	20
Обяснява различните видове школи в декоративния разсадник.	20
Върху зададена основа опростено и схематично предлага собствена идея за създаване на арборетум в рамките на декоративния разсадник, посочва декоративните видове и обяснява предназначението на арборетума.	20
Изброява инвентара в стопанството.	5

Изпитна тема N4– Изграждане на детска площадка в детски заведения и обществена паркова среда

План тезис:

Предназначение. Общи изисквания при избора на място.
Нормативни показатели за отделните възрастови групи.
Устройство на двора в детско заведение /градина, ясли/.
Устройство на детска площадка в обществена зелена площ /творческа идея по зададена основа/.
Детски съоръжения-естетико-художествени изисквания, материали, изисквания за безопасност; при игра на децата /примерни схеми на детски съоръжения/.
Подходящи настилки за детски площадки.
Изисквания към парковата архитектура-показатели, материали.
Подходяща декоративна дървесна и храстова растителност за озеленяване на детски площадки. Приложение и място на цветята.

Критерии за оценка на изпитна тема N4

**Мак
лен
брой
точк**

Обяснява предназначението и общите изисквания при избора на място.	5
Посочва нормативните показатели за отделните възрастови групи.	10
Описва устройството на двора за игра на децата в детско заведение.	10
Описва устройството на детската площадка в обществена зелена площ. Обяснява мотивите за представената от него концепция по зададената основа.	20
Посочва основните детски съоръжения при обзавеждането на детските площадки и представя ръчни скици на някои от тях.	20
Назовава подходящи настилки за детски площадки.	20
Посочва основните показатели при проектирането и изграждането на парковата архитектура в детските площадки.	5
Описва подробно подходящи дървесни и храстови видове при озеленяване на детски площадки. Посочва видов състав и място на летните цветя.	10

Изпитна тема N5– Изграждане на площадка за отдих в паркова среда	
План тезис:	
<p>Предназначение. Общи изисквания при избора на място. Нормативни показатели. Традиционни форми на площадките за отдих /творческа идея/. Паркова архитектура за обзавеждане на площадка за отдих /примерни схеми/. Материали за изпълнение на парковата архитектура. Декоративни настилки. Видове декоративни плочи. Подходяща декоративна и храстова растителност –видов състав. Приложение и място на цветята в площадката за отдих. Необходима проектна документация.</p>	
Критерии за оценка на изпитна тема N5	Максимум брой точки
Обяснява предназначението и общите изисквания при избора на място.	5
Посочва нормативните показатели свързани с размерите на площадката за Отдих.	5
Обяснява възможните форми на площадките за отдих, съобразно местоположението им в съответния парк. Дава примерни форми върху зададена основа.	20
Изброява подходяща паркова архитектура и прави примерни схеми на задължителните елементи при обзавеждането на площадката за отдих.	15
Посочва традиционни материали при изпълнението на парковата архитектура.	5
Изброява видовете настилки, подходящи за площадките за отдих, както и най-често използваните декоративни плочи.	20
Изброява подходящите декоративни храсти и дървета за озеленяване на площадките за отдих.	20
Обяснява начините на приложение на цветята и мястото им в площадката за отдих.	5
Изброява необходимите проектни документи и сметна документация.	5

Изпитна тема №6– Вертикално озеленяване на сгради, архитектурни съоръжения балкони и тераси

План тезис:

Основни композиционни принципи при вертикалното озеленяване и фасадното зацветяване. Идеен проект.

Архитектурни конструкции за вертикално озеленяване в зелените площи /творческа
Архитектурни конструкции за вертикално озеленяване и зацветяване на фасади, балкони и тераси /творческа идея/.

Многогодишни цветя, подходящи за вертикално озеленяване-видов състав.

Едногодишни цветя за зацветяване на балкони, тераси, фасади и архитектурни конструкции – видов състав.

Декоративна увивна храстова растителност за вертикално озеленяване-видов състав.
Поддържане на декоративната растителност.

Предимства и недостатъци на вертикалното озеленяване-екологични и икономически

Критерии за оценка на изпитна тема №6	Максимален брой точки
Обяснява основните композиционни принципи при вертикалното озеленяване и същността на идейния проект.	10
Посочва видовете архитектурни конструкции за вертикално озеленяване в зелените площи и прилага скици на някои от тях.	20
Посочва видовете архитектурни конструкции за вертикално озеленяване на фасади, балкони и тераси и прилага скици на някои от тях.	20
Посочва най-често използваните многогодишни цветя с кратко описание на отличителните им белези, колорит, продължителност на цъфтеж и др..	15
Описва увивната цъфтяща и храстова растителност и приложението и във вертикалното озеленяване.	15
Познава и описва мероприятията по поддържане на растителността в условията на вертикалното озеленяване.	10
Посочва предимствата и недостатъците на вертикалното озеленяване.	10

Изпитна тема N7– Изграждане на скални кътове и алпинеуми**План тезис:**

Мястото на скалните цветни кътове и алпинеуми в зелените площи.
Изготвяне на проектно-сметна документация.
Камъкът като основен конструктивен и декоративен елемент. Критерии за избор.
Основни композиционни принципи при подреждането на скалния материал /принципна схема/.
Алейна мрежа-предназначение, материали, принципи на ходовата линия.
Водни ефекти-потоци, водопадчета, езерца.
Композиционни принципи при подреждането на декоративната цветна и храстова растителност.
Видове цветна растителност, приложима при изграждането на скалните кътове и алпинеуми.
Видове декоративна храстова растителност, подходяща за скални кътове и алпинеум.
Строеж на скален цветен кът. Икономически показатели.

Критерии за оценка на изпитна тема N7**Макс
лен бр
точки**

Формулира критериите за подбор на място за скален цветен кът и алпинеум.

5

Изрежда етапите на проектиране и изготвяне на проектно-сметна документация.

5

Посочва критериите за подбор на подходящ скален материал.

5

Познава и описва композиционните принципи при подреждане на скалния материал. Изготвя принципна схема.

10

Описва предназначението на алейната мрежа, принципи при построяването и посочва подходящи материали.

5

Посочва значението на водата в скалните кътове и алпинеуми и описва видовете водни ефекти, като посочва източниците на вода и принципите на движението и в обекта.

10

Изрежда и обяснява основните композиционни принципи при засаждането на декоративната растителност.

10

Описва видовете цветя, подходящи за алпинеуми.

20

Описва видовете декоративни храсти, подходящи за скални кътове и Алпинеуми.

20

Изрежда последователността на операциите при строеж на скален цветен кът. Прави кратка икономическа обосновка на действащия пазарен механизъм.

10

Изпитна тема N8 – Паркоустрояване на вилен парцел**План тезис:**

Необходими изходни данни.
Проектно-сметна документация-необходими проекти и детайли.
Определящи фактори при решаване на паркоустройствената задача-местоположение, денивация, големина на терена и др.
Основни принципи при устройството и озеленяването на вилния парцел.
Алейна мрежа-функции, видове материали, икономически показатели.
Елементи на вилния двор-принципна схема на обособените зони в парцела, включително и алейна мрежа върху зададена основа.
Подходящи декоративни дървета и храсти-видов състав и мястото им в двора.
Подходящи едногодишни цветя-видов състав.
Подходящи теренни цветя за декорация на вилния парцел-видов състав, местоположение /творческа идея/.

Критерии за оценка на изпитна тема N8	Максимум брой точки
Посочва необходимите изходни данни за започване на проектните работи.	5
Описва необходимите проекти и архитектурни детайли, задължителни при изготвянето на проектно-сметната документация за паркоустрояването на вилен парцел.	10
Назовава определящите фактори при решаване на паркоустройствената задача.	5
Посочва основните принципи при устройството на вилния парцел.	5
Обяснява функциите на алейната мрежа и посочва материали за изпълнението и, съобразени с условията на пазара.	15
Изрежда основните елементи на вилния двор и изработва принципна схема на обособените зони върху зададена основа.	20
Посочва подходящи декоративни дървесни и храстови видове и мястото им в парцела.	10
Посочва подходящи едногодишни цветя и мястото им във вилния парцел.	10
Посочва подходящи теренни цветя и мястото им в двора /изготвя принципна схема на цветна група от смесени цветя/.	20

Изпитна тема №9– Малка паркова архитектура и мястото и в парковата среда**План тезис:**

Скулптурни произведения – видове и мястото им в парковата среда.
Декоративни вази – материали за изпълнение, форма, примерни размери, видове цве
Пейки – размери, материали за изпълнение и мястото им в парка.
Трейяжи - материали за изпълнение, приложение.
Перголи – предназначение. Видове, основни параметри и материали за изпълнение.
Подходяща увивна растителност.
Подпорни стени – материали за изпълнение. Видове каменна зидария /творческа иде
Вертикален разрез на бетонна стена с височина 0,80м. в М1:100.

Критерии за оценка на изпитна тема №9	Макси лен брой точки
Изрежда видовете скулптурни произведения и посочва мястото им в парка.	5
Описва основните типове съдове за цветя, различните форми и материали за изпълнение, дава примерни размери, подходящи цветя.	20
Посочва основните типове пейки, подходящи материали за изпълнение, размери и мястото им в парка.	20
Описва трейяжа и посочва предназначението му в парковата среда, както и материалите за изпълнение.	10
Описва перголата и описва приложението и, посочва видовете перголи, материали за изпълнение и основни параметри. Изброява подходяща увивна растителност.	20
Обяснява предназначението на подпорните стени и материали за изпълнение. Изброява основните видове каменна зидария – дава примери. Прави разрез на стеничка с посочената височина и мащаб.	25

Изпитна тема N10– Видове декоративни алейни настилки. Приложение. Строеж настилка от бетонови плочи, паважна настилка и естествени плочи на тревна

План тезис:

Основна задача на алейната мрежа.
 Настилка от ръчна баластра.
 Настилка от бетонови плочи. Бордюри.
 Паважна настилка.
 Настилка от естествени плочи – видове, графичен пример за подреждане на плочи /творческа идея/ в М 1:100.
 Разрез в М1:10 на настилка от бетонови плочи, паважна настилка и естествени плочи тревна фуга, граничеши с тревно поле.

Критерии за оценка на изпитна тема N10	Максимален брой точки
Посочва предназначението на алейната мрежа.	5
Описва случаите на използването на настилка от речна баластра и познава материалите за изпълнение.	10
Посочва предназначението на настилка от бетонови плочи, описва видовете бетонни плочи и материалите за изпълнението на настилка.	20
Описва качествата на паважната настилка, видовете паваж и материалите за изпълнение.	20
Описва случаите на приложение на настилки от естествени плочи, видове настилки и материали за изпълнението им. Показва графичен пример за подреждане на плочите в М1:100.	20
Изчертава разрез на настилка от бетонни плочи, паважна настилка и настилка от естествени плочи в М1:10, граничеши с тревно поле, където е необходимо с бордюри .	25

Изпитна тема N11– Поддържане на дървесно-храстова растителност. Дървесно храстови групи

План тезис:

Обработка на почвата под дървесната и храстова растителност.
Поливане и оросяване на новозасадената и съществуваща дървесна и храстова Растителност.
Горене на декоративната дървесина и храстова растителност.
Резитба на декоративните дървета и храсти – начин на изпълнение.
Видове резитба при рози.
Зазимяване и откриване на рози, грижи през летния сезон.
Видове дървесни и храстови групи. Върху зададена основа в М1:100 да се дадат примерни решения /творческа идея/.

Критерии за оценка на изпитна тема N11	Максимален брой точки 10
Обяснява обработката на почвата под дървесната и храстова растителност.	5
Обяснява периодичността на поливките и сезоните за поливане в различните случаи.	10
Обяснява необходимостта от торене и познава различните видове торове, както и сезоните на изпълнение.	10
Изрежда и описва различните видове резитби и сезоните за изпълнението им.	25
Обяснява видовете резитба при розите.	15
Обяснява сезоните за зазимяване и откриване на розите, както и грижите за розовите насаждения през лятото.	15
Изброява видовете дървесни, храстови и дървесно-храстови групи. Дава примери върху зададена основа в М1:100.	20

Изпитна тема N12 – Грижи за зелените площи за широко обществено ползване : пролет, лято, есен и зима. Поддържане на цветни фигури.

План тезис:

Да се изготви обобщена програма за поддържане на зелените площи по сезони, като посочат основните и най-значими мероприятия по зададена основа /фрагмент от парцелна цветна фигура/.

Грижи за дървесната растителност.

Грижи за декоративните храсти и живи плетове.

Грижи за парковата архитектура – пейка, пергола, водна площ, метална ограда.

Грижи за цветна фигура от летни цветя.

Да се изработи проект за килимна цветна фигура по зададена правоъгълна основа в М1:100 /творческа идея/. Да се посочат цветните видове.

Критерии за оценка на изпитна тема N12	Максимален брой точки
Изготвя обобщена програма за поддържане на зелените площи по зададена основа, като посочва основните мероприятия по сезони.	20
Изброява грижите по поддържането на дървесната растителност.	10
Изброява грижите по поддържането на декоративните храсти и живия плет.	15
Обяснява грижите по поддържане на посочената паркова архитектура.	10
Обяснява грижите по поддържането на цветна фигура от летни цветя.	20
Изработва проект за килимна цветова фигура върху зададената основа и посочва цветните видове.	25

Изпитна тема N13-Тревни площи	
План тезис:	
Функции. Класификация. Етапи на изграждане при отделните видове тревни площи. Материали за създаване. Техника на изграждане. Машини и инструменти при изграждането на тревни площи. Технология за поддържане на тревни площи. Техника за поддържане на тревни площи. Машини и инструменти за поддръжка на тревни площи. Материали за поддръжка.	
Критерии за оценка на изпитна тема N13	Макс лен брой точки
Описва функциите на тревните площи;	5
Формулира и анализира класификацията на тревните площи по различни Фактори.	10
Описва и сравнява технологията на изграждане на тревни площи от различен тип.	15
Назовава тревни смеси от светлолюбиви и сенкоиздръжливи видове, торове за изграждане на тревни площи, чим, почви.	10
Описва особеностите на ръчното и машинно изграждане на тревни площи и назовава използваните машини и инструменти и похвати.	5
Описва необходимите машини и инструменти при създаване на тревни площи.	10
Описва технологията за поддръжка на тревни площи от различен тип, като описва отделните операции.	10
Описва техниката на работа при ръчно и машинно поддържане.	15
Описва необходимите машини и инструменти за поддръжка на тревни площи.	10
Назовава необходимите материали за поддържане на тревни площи (торове, мулч, чим, тревни видове за подсяване, вода) и определя нормите за тяхното използване.	10

Изпитна тема N14- Строеж и поддържане на водни площи	
План тезис:	
<p>Функции. Класификация. Етапи и техника на изграждане на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и оборотна вода; Материали (водна растителност и строителни материали). Машини, инструменти и съоръжения. Поддръжка.</p>	
Критерии за оценка на изпитна тема N14	Макс лен брой точки
Описва функциите на водните площи.	5
Формулира и анализира класификацията на тревните площи по различни фактори.	10
Описва и сравнява технологията изграждане на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и оборотна вода и геометрична водна площ тип водно огледало.	15
Назовава използваните материали (строителни материали, растителност и др.) при изграждане на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и оборотна вода и геометрична водна площ тип водно огледало.	10
Назовава използваната техника при отделните технологични етапи.	5
Описва необходимите машини и инструменти при създаване на горепосочените водни площи.	10
Описва технологията за поддръжка на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и оборотна вода и геометрична водна площ тип водно огледало като описва отделните операции.	10
Описва техниката на работа при ръчно и машинно поддържане на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и геометрична водна площ тип водно огледало.	15
Описва необходимите машини и инструменти за поддръжка на водни площи.	10
Назовава необходимите материали за поддържане на декоративна водна площ с пейзажна форма с водна растителност и оборотна вода и геометрична водна площ тип водно огледало.	10

Изпитна тема N15-Живи плетове	
План тезис:	
<p>Функции. Класификация. Етапи на изграждане. Видове дървесни и храстови растения, подходящи за изграждане на живи плетове. Техника на работа. Машини, инструменти и пособия за изграждането им. Технология за поддръжка. Машини, инструменти и пособия за поддръжка. Материали за поддръжка.</p>	
Критерии за оценка на изпитна тема N15	Максимум брой точки
Описва функциите на живите плетове.	5
Формулира и анализира класификацията на живите плетове по различни фактори.	10
Описва и технологията на изграждане на живи плетове от различен тип.	15
Избира дървесни и храстови растения (по екологични и морфологични особености) за изграждане на живи плетове от различен тип.	10
Описва особеностите на ръчното и машинно изграждане на живи плетове и назовава използваните машини и инструменти и похвати.	5
Описва необходимите машини и инструменти при създаване на живи плетове.	10
Описва технологията за поддръжка на живи плетове от различен тип.	10
Описва техниката на работа при ръчно и машинно поддържане на живи плетове.	15
Описва необходимите машини и инструменти за поддръжка на живи плетове.	10
Назовава необходимите материали за поддържане на живи плетове.	10

Изпитна тема N16-Засаждане на едро, средно и дребно размерни фиданки**План тезис:**

Композиране на дървесно-хростовата растителност.
Посадъчни схеми при изграждане на различните видове композиции от дървесно – хростова растителност.
Класификация на фиданките.
Сезони за засаждане.
Техника и технология за засаждане.
Следпосадъчни грижи за новозасадените растения.

Критерии за оценка на изпитна тема N16	Макси лен брой точки
Описва видовете композиции от дървесно-хростова растителност.	10
Описва различните посадъчни схеми и анализира възможностите за тяхното използване.	5
Формулира класификацията на фиданките и описва особеностите на всеки вид.	10
Описва и сравнява технологията на засаждане на фиданки от различен тип.	15
Описва техниката на засаждане като използва възможностите за участие на машини.	5
Описва необходимите машини и инструменти при създаване на тревни площи.	10
Изброява необходимите материали.	5
Описва технологията за поддръжка на дървесно-хростови композиции от различен тип и на отделните растения, в зависимост от техните композиционни функции, като формулира отделните операции.	10
Описва техниката на работа при ръчно и машинно поддържане.	15
Описва необходимите машини и инструменти за поддръжка на дървесно-хростова растителност.	10
Назовава необходимите материали за поддържане на дървесно-хростова растителност.	5

3.4. Система за оценяване

Comment [A1]:

Оценяването на изпитните теми се извършва по критериите записани след всяка изпитна тема.

Системата за оценяване е точкова. Сумата от точките за всички критерии за една тема е 100. За всеки критерий точките са определени съобразно неговата тежест и максимални. В зависимост от показаните знания по съответния критерий могат да получат от 0 до максималния брой точки.

- при пълно и вярно покриване на всички критерии се поставя максималния брой точки – 100;

- при непълно покриване на съответния критерий се отнемат до 20% максималния брой точки за съответния критерий;

- при направени пропуски и грешки се отнемат над 50% от максималния брой точки за съответния критерий;

- при непокрит критерий не се дават точки.

Точките се сумират за темата и се приравняват към цифрова оценка по следна формула:

$$\text{Оценка} = \frac{\text{б} \times \text{получен брой точки}}{100}$$

4. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТТА.

Изпитната програма за държавния изпит по практика на специалността съдържа:

4.1 Насоки за организиране и провеждане на държавния изпит по практика на специалността. Държавният изпит по практика се състои в извършване определена работа, съответстваща със съдържанието на учебните програми на специалността. Характерът на работата се възлага чрез индивидуално практично задание, което ученикът изтегля в деня на изпита. Времето и мястото на изпита определя по график, утвърден от директора на училището, обявен до три дни преди изпита. Продължителността на изпита е до три дни по шест астрономически часа. Учениците се явяват на изпит с документ за самоличност и с работно облекчение съобразно изискванията на специалността.

Съдържанието на практическата работа се описва в отделна бланка.

Примерни теми:

Засаждане на летни цветя в цветна фигура;

Сезонни грижи за дървесно-храстовата растителност;

N	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Б т
1	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.		Д €
2	Разработване на технологична схема и съставяне на техническа документация по зададен проект;	*Съставя план за последователност на операциите. *Съставя транспортен план за доставка на необходимите материали. *Изготвя спецификация за необходимите материали. *Избира технология за работа. *Определя закупуването на необходимите материали по изготвена спецификация, съобразно пазарните условия.	1
3	Засаждане на цветя		
3.1	Ефективна организация на работното място;	Подреденост на инструменти и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията. Целесъобразна употреба на материалите. Работа с равномерен темп за определено време.	1
3.2	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание /материали, инструменти, лични предпазни средства/.	0
3.3	Правилен подбор на материали съобразено с конкретното задание.	Преценява типа и вида на необходимите материали, изделия и инструменти, необходими според изпитното задание. Правилен подбор на	1

		количествени и качествени показатели.	
3.4	Спазване на технологичната последователност на операциите, според изпитното задание.	Самостоятелно да определя технологичната последователност на операциите. Спазване на технологичната последователност в процеса на работа.	0
3.5	Качество на изпълнение на изпитното Задание.	Съответствие на всяка завършена операция с изискванията на съответната технология. Съответствие на проектното задание с фактическото изпълнение на терена. Изпълнение на задачата в определения срок.	0
3.6	Самоконтрол и самопроверка на изпитното задание.	Операционен контрол при избора на материали, инструменти и изпълнение на конкретни операции; Контрол на техническите и качествени показатели-текущ и след завършване на процеса; Оценка на резултатите, вземане на решение и отстраняване на грешки; Оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание.	0
4	Защита на изработената документация и извършената практическа работа при засаждането на цветна фигура	Целенасочено, обективно и убедително защитаване на избраната технологична дейност.	1
Общо			6

Практическото задание включва:

I част:

Теоретична обосновка на избора на технология;

Изброяване на необходимите документи за работа по заданието;

Избор на необходимите инструменти;

Заявяване на необходимите материали.

II част:

Практическа дейност – изпълнение на заданието по избраната технология.

Забележка: Темата на индивидуалното практическо задание се тегли един месец пр изпита.

Изпитът се провежда в три последователни дни.

първи ден – презентация на разработката по проекта по точки 1, 2, 3, 4 и 5;

втори ден – подготвителни работи

трети ден - изпълнение

Съдържанието на индивидуалното практическо задание се описва в бланка и придружава от протокол за изпълнение.

4.4 Система за оценяване

Оценяването се извършва по точкова система. На всяко практическо задание поставя оценка, съобразно посочените критерии.

За преминаване от точкова в цифрова система се използва формулата от т.3.4 на т изпитна програма.

5. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА.

Вакарелов И.- Декоративна дендрология, София, Земиздат, 1991

Ганчев А – Декоративна дендрология, София, Земиздат , 1966 .

Папазова Г. – Цветарство, София, Земиздат, 1964

Щерев Щ. – Паркова архитектура, София, Земиздат, 1965

Минев К., Ковачев П.– Парково и ландшафтно проектиране, София, Земиздат,1989

Колева П. – Парково строителство, София, Земиздат, 1989

Станков В. – Строителни материали, София, Техника, 1988

Димов Хр. – Паркова архитектура, София, Земиздат, 1976

Гунев Г. – Механизация в зеленото строителство, София, Земиздат, 1978